

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

PARTEA I

Anul V — Nr. 313

LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 29 decembrie 1993

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECRETE ȘI LEGI			
183/1992. — Decret pentru aprobarea și supunerea spre ratificare Parlamentului a Acordului dintre România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor	1—2	lului la acest acord, semnate la Kuwait la 21 mai 1991 Acord între România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor și protocolul la acest acord	2 2—3
90. — Lege pentru ratificarea Acordului dintre România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, precum și a protoco-		223. — Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului dintre România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, precum și a protocolului la acest acord, semnate la Kuwait la 21 mai 1991 . . .	8

DECRETE ȘI LEGI

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

**pentru aprobarea și supunerea spre ratificare Parlamentului
a Acordului dintre România și Statul Kuwait
privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor**

În temeiul art. 91 alin. (1) și al art. 99 din Constituția României, precum și al art. 1 și 4 din Legea nr. 4/1991 privind încheierea și ratificarea tratatelor,

Președintele României decretează :

Art. 1. — Se aprobă Acordul dintre România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Kuwait la 21 mai 1991.

Art. 2. — Acordul dintre România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor se supune spre ratificare Parlamentului.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

În temeiul art. 99 alin. (2) din
Constituția României, contrasemnăm
acest decret.

PRIM-MINISTRU
THEODOR STOLOJAN

București, 10 septembrie 1992.
Nr. 183.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru ratificarea Acordului dintre România și Statul Kuwait
privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor,
precum și a protocolului la acest acord,
semnate la Kuwait la 21 mai 1991

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se ratifică Acordul dintre România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, precum și protocolul la acest acord, semnate la Kuwait la 21 mai 1991.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 10 decembrie 1993, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
prof. univ. dr. OLIVIU GHERMAN

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 14 decembrie 1993, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

P. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
RADU BERCEANU

București, 23 decembrie 1993.
Nr. 90.

A C O R D

între România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor

România și Statul Kuwait (denumite în cele ce urmează, împreună, *statele contractante* și, fiecare, *un stat contractant*),

în dorința de a întări cooperarea economică existentă între cele două state și de a crea condiții favorabile pentru investițiile investitorilor unui stat contractant pe teritoriul celui alt stat contractant,

recunoscând că încurajarea și protejarea reciprocă a acestor investiții, pe bază de acorduri internaționale, va conduce la stimularea inițiativei de afaceri și la creșterea prosperității în cele două state contractante,

au convenit cele ce urmează :

ARTICOLUL 1

Definiții

În sensul acestui acord :

(1) Termenul *investiție* desemnează orice fel de active deținute sau controlate direct sau indirect de către un investitor al unui stat contractant și investite

pe teritoriul celui alt stat contractant, în conformitate cu legile și reglementările acelu stat. Fără a restrânge noțiunea generală de mai sus, termenul *investiție* va include :

a) proprietatea mobilă și imobilă, precum și orice alte drepturi reale ca ipotecă, privilegiu, garanții, uzufruct și drepturi similare ;

b) acțiuni, obligațiuni și alte forme de participare, directă sau indirectă, în societăți constituite pe teritoriul unui stat contractant ;

c) împrumuturile aprobate, asociate cu investiții și certificate de proprietate, emise de guvernul unuia dintre statele contractante ;

d) veniturile reinvestite, datorile care pot fi convertite în investiții, alte drepturi de creanță și alte drepturi referitoare la prestări având o valoare financiară ;

e) drepturi de proprietate intelectuală și industrială incluzând, dar nu limitate la, drepturi decurgând din : drepturi de autor, mărci de comerț, brevete, design industrial, know-how, nume comerciale, goodwill și alte drepturi de proprietate industrială ;

f) orice drept conferit prin lege sau contract și orice licențe și autorizații eliberate conform legii, inclusiv drepturile de a prospecta, a explora, a extrage, a dobândi sau a utiliza resurse naturale, inclusiv cele din zonele maritime ținând de jurisdicția unuia dintre statele contractante și drepturile de a fabrica, a folosi și a vinde produse.

Orice modificare a formei în care sunt investite sau reinvestite activele nu va afecta caracterul lor de investiție.

(2) Termenul *investitor* înseamnă :

a) cu privire la România : orice unitate economică română având personalitate juridică ;

b) cu privire la Statul Kuwait : orice persoană fizică sau juridică, inclusiv Guvernul Statului Kuwait. Persoană fizică înseamnă o persoană care are cetățenie kuwaitiană, în conformitate cu legea Statului Kuwait.

(3) Termenul *persoană juridică* înseamnă :

a) cu privire la România : orice entitate economică, constituită în România în conformitate cu legea română ;

b) cu privire la Statul Kuwait :

(i) orice entitate constituită în conformitate cu legile Statului Kuwait și recunoscută ca persoană juridică conform acestora, cum sunt instituții, fonduri de dezvoltare, întreprinderi, agenții, cooperative, asociații, corporații, autorități, fundații, societăți, firme, stabilimente, organizații și asociații de afaceri sau entități similare, indiferent dacă răspunderile lor sunt limitate sau nu ;

(ii) entități juridice constituite conform legii oricărui stat care sunt, direct sau indirect, deținute sau controlate de investitori ai Statului Kuwait și care au sediul activităților economice reale pe teritoriul Statului Kuwait. Unui investitor, în conformitate cu acest subparagraf, i se poate solicita să prezinte probe în legătură cu această deținere sau control, în vederea recunoașterii de către autoritățile competente din România în calitate de investitor al Statului Kuwait.

(4) Termenul *deține* sau *controlează* înseamnă proprietatea sau controlul exercitat prin subsidiari sau afiliați, oriunde ar avea sediul.

(5) Termenul *participații directe* desemnează participațiile deținute de către un investitor al unui stat contractant într-o societate sau activitate economică situată pe teritoriul celuiilalt stat contractant.

(6) Termenul *participații indirecte* desemnează participațiile deținute de către o societate avându-și sediul social pe teritoriul unui stat contractant, într-o altă societate sau activitate economică situată tot pe acest teritoriu, când această primă societate este constituită

cu participația la capital a unui investitor al celuiilalt stat contractant.

(7) Termenul *venituri* desemnează sumele produse de o investiție și, în special, dar nu exclusiv, include beneficii, dobânzi, sporuri de capital, dividende, redevențe, prime de conducere, drepturi de asistență tehnică sau alte onorarii, indiferent de forma în care este plătit venitul.

(8) Termenul *activități asociate* include organizarea, controlul, funcționarea, menținerea și dispunerea de persoane juridice, filiale, agenții, oficii, fabrici sau alte facilități pentru desfășurarea activității, dobândirea, folosirea, protecția și dispoziția asupra proprietății de orice fel, incluzând drepturile de proprietate intelectuală și industrială, și luarea cu împrumut de fonduri, cumpărarea și emiterea de acțiuni, precum și cumpărarea de valută străină pentru importuri, în conformitate cu legile și reglementările statului gazdă.

ARTICOLUL 2

Promovarea și protecția investițiilor

(1) Fiecare stat contractant se angajează să creeze și să mențină un cadru favorabil pentru investițiile investitorilor celuiilalt stat contractant, atât cele existente, cât și cele noi, precum și pentru veniturile reinvestite și va permite, în aplicarea legilor și reglementărilor sale, ca astfel de investiții să fie realizate și dobândite pe teritoriul său. În orice caz, acestor investiții li se va acorda un tratament just și echitabil.

(2) Nici unul dintre statele contractante nu va afecta, în nici un fel, prin măsuri arbitrare, nerezonabile sau discriminatorii, conducerea, menținerea sau folosirea investițiilor realizate pe teritoriul său de către investitori ai celuiilalt stat contractant.

(3) Fiecare stat contractant se va strădui să adopte și să aplice măsurile necesare pentru acordarea de facilități, stimulente și alte forme de încurajare corespunzătoare pentru investițiile realizate de investitorii celuiilalt stat contractant.

(4) Investitorii fiecărui stat contractant vor avea dreptul să apeleze la autoritățile competente din statul gazdă pentru obținerea facilităților, stimulentei și a altor forme de încurajare, iar statul gazdă le va acorda întreaga asistență, consimțământul, aprobările, licențele și autorizațiile în măsură, termenii și condițiile care vor fi stabilite de legile și reglementările statului gazdă.

(5) În ceea ce privește politica sa în domeniul impozitelor, fiecare stat contractant se va strădui să acorde un tratament just și echitabil investițiilor investitorilor celuiilalt stat contractant.

(6) Pentru realizarea obiectivelor acestui acord, statele contractante vor încuraja și facilita formarea de entități juridice corespunzătoare de către investitorii oricărui stat contractant în vederea stabilirii, dezvoltării și executării de obiective de investiții în diferite sectoare ale economiei, în conformitate cu legile și reglementările celuiilalt stat contractant.

(7) Investitorilor fiecărui stat contractant li se va permite să angajeze personal de conducere și tehnic superior, la alegerea lor, indiferent de naționalitate, în măsura permisă de legislația statului gazdă. Statele contractante vor pune la dispoziție toate facilitățile necesare, inclusiv asigurarea de vize și permise de ședere pentru acest personal de conducere și tehnic, precum și pentru familiile lor, în conformitate cu legile și reglementările celor două state contractante.

(8) O dată stabilite, investițiile nu vor fi supuse în țara gazdă unor cerințe suplimentare de performanță care să împiedice extinderea operațiunilor lor sau dezvoltarea investițiilor.

(9) Fiecare stat contractant recunoaște că, pentru a menține un cadru favorabil pentru investițiile de pe teritoriul lor ale investitorilor celui alt stat contractant, trebuie să asigure mijloace eficiente de susținere a pretențiilor și drepturilor în legătură cu acordurile de investiții, autorizațiile pentru investiții și proprietăți. Fiecare stat contractant nu va împiedica dreptul investitorilor celui alt stat contractant de a avea acces, direct sau prin reprezentare legală, la tribunalele sale judiciare, tribunalele și instituțiile sale administrative, precum și la orice organisme care exercită o autoritate de jurisdicție.

(10) Fiecare stat contractant se va strădui să mențină condiții de competiție liberă pentru investițiile investitorilor celui alt stat contractant.

(11) Fiecare stat contractant va publica toate legile, reglementările și instrucțiunile care sunt legate sau afectează investițiile pe teritoriul său ale investitorilor celui alt stat contractant.

(12) Fiecare stat contractant va respecta orice obligație pe care și-ar putea-o asuma în legătură cu investițiile investitorilor celui alt stat contractant.

ARTICOLUL 3

Tratamentul națiunii celei mai favorizate

(1) Fiecare stat contractant va acorda investițiilor efectuate pe teritoriul său de către investitori ai celui alt stat contractant un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă în situații asemănătoare investițiilor investitorilor oricărui stat terț.

(2) Fiecare stat contractant va acorda investitorilor celui alt stat contractant, în ceea ce privește despăgubirea, transferurile, conducerea, întreținerea, utilizarea, dobândirea sau dispunerea privind investițiile lor sau cu privire la orice alte activități asociate, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă investitorilor oricărui stat terț.

ARTICOLUL 4

Prevederile acestui acord referitoare la acordarea unui tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat de către un stat contractant investitorilor oricărui stat terț nu vor fi interpretate în sensul de a obliga un stat contractant să extindă asupra investitorilor celui alt stat contractant beneficiul oricărui tratament, preferință sau privilegiu rezultând din :

a) orice uniune vamală, prezentă sau viitoare, o uniune economică, o zonă de liber schimb, un acord internațional similar sau alte forme de aranjamente de cooperare regionale sau subregionale, la care oricare dintre statele contractante este sau ar putea să devină parte ; sau

b) orice acord internațional, regional sau subregional sau alt aranjament referitor, în totalitate sau în principal, la impozitare sau orice legislație internă referitoare, în totalitate sau în principal, la impozitare.

ARTICOLUL 5

Despăgubirea pentru daune sau pierderi

Investitorii unui stat contractant ale căror investiții au suferit pierderi ca urmare a unui război sau altui conflict armat, unei stări de urgență națională, revoltei, insurecției, tulburărilor sau altor evenimente similare, inclusiv pierderi ocazionate de rechiziționare pe teritoriul celui alt stat contractant, vor primi de la acest din urmă stat contractant despăgubirea necesară care trebuie să acopere pierderile suferite. Sumele privind aceste despăgubiri vor fi liber transferabile.

ARTICOLUL 6

Sechestrarea și confiscarea

(1) Investițiile investitorilor unui stat contractant se vor bucura de deplină protecție și securitate pe teritoriul celui alt stat contractant.

(2) Fără a restrânge caracterul general al paragrafului (1), investițiile investitorilor unui stat contractant nu vor fi supuse sechestrării, confiscării sau altor măsuri similare decât pe baza unei proceduri legale corespunzătoare.

ARTICOLUL 7

Naționalizarea sau exproprierea

(1) Investițiile efectuate de către investitori ai unui stat contractant pe teritoriul celui alt stat contractant nu vor fi expropriate, naționalizate sau supuse altor măsuri având un efect similar, decât dacă sunt îndeplinite următoarele condiții :

a) măsurile nu sunt discriminatorii ;

b) măsurile sunt adoptate în interesul public și printr-o procedură legală ;

c) este prevăzută o procedură adecvată pentru determinarea sumei și a modalității de plată a despăgubirii, care trebuie să fie promptă, adecvată și efectivă.

(2) Această despăgubire va fi calculată și determinată în conformitate cu principiile recunoscute de evaluare, cum ar fi valoarea justă de piață a investiției imediat înainte sau la data când a fost anunțată decizia de naționalizare sau expropriere sau când aceasta a devenit cunoscută public, luându-se în considerare evaluarea cea mai favorabilă. Când valoarea de piață nu poate fi stabilită cu ușurință, despăgubirea va fi stabilită pe baza unor principii echitabile, ținându-se seama, printre altele, de capitalul investit, aprecierea acestuia, veniturile curente, goodwill, valoarea de înlocuire și alți factori relevanți.

La cererea investitorului în cauză, cuantumul despăgubirii va putea fi revizuit de un tribunal sau alt organ competent din statul gazdă. Cuantumul despăgubirii stabilite definitiv va fi plătit imediat investitorului în valute liber convertibile și se va permite liberul transfer al acestuia fără întârziere. În situația în care plata despăgubirii întârzie, despăgubirea va include o dobândă la nivelul curent LIBOR.

(3) Când un stat contractant naționalizează sau expropriază investiția unei persoane juridice care este constituită sau autorizată potrivit legilor în vigoare pe teritoriul său și în care un investitor al celui alt stat contractant deține acțiuni, obligațiuni sau alte drepturi sau interese, el va asigura că se va primi o despăgubire

promptă, adecvată și efectivă, care se va putea transfera. Această despăgubire va fi stabilită și plătită în conformitate cu prevederile paragrafului (2).

ARTICOLUL 8

Transferurile

(1) În ceea ce privește investițiile, fiecare stat contractant va garanta investitorilor celuilalt stat contractant transferul fără întârziere, în afara teritoriului său, al

- a) veniturilor din investiții ;
- b) sumelor provenind din vânzarea, înstrăinarea sau lichidarea, totală sau parțială, a unei investiții ;
- c) vărsămintelor efectuate pentru rambursarea creditelor pentru investiții și a dobânzilor convenite ;
- d) câștigurilor cetățenilor celuilalt stat contractant provenind din munca și serviciile prestate de ei în legătură cu o investiție realizată pe teritoriul său ;
- e) sumelor utilizate pentru conducerea investiției ;
- f) fondurilor necesare pentru întreținerea investiției ; și
- g) despăgubirilor la care se face referire în art. 5 și 7.

(2) Transferurile menționate mai sus vor fi efectuate în valuta convertibilă în care a fost realizată investiția sau în orice altă valută liber convertibilă, dacă s-a convenit astfel, la cursul de schimb în vigoare la data transferului.

(3) În sensul acestui acord, cursurile de schimb vor fi determinate conform cursurilor oficiale convenite cu Fondul Monetar Internațional sau, când nu există asemenea cursuri, conform cursurilor oficiale de schimb pentru Drepturile Speciale de Tragere sau dolari S.U.A. sau orice altă valută convertibilă convenită de statele contractante.

ARTICOLUL 9

Subrogarea

Dacă un stat contractant (sau instituția desemnată de el) efectuează plăți unuia dintre investitorii săi, în virtutea unei obligații de indemnizare sau a unei garanții pe care și-a asumat-o în legătură cu o investiție sau o parte a acesteia, efectuată pe teritoriul celuilalt stat contractant, ultimul stat contractant va recunoaște:

a) transferul, fie ca efect al legii sau ca urmare a unei tranzacții juridice, al oricărui drept, pretenție și obligație de la acest investitor către primul stat contractant sau instituția desemnată de acesta ; și

b) că primul stat contractant (sau instituția desemnată de acesta) este îndreptățit, în virtutea subrogării, să exercite drepturile și să susțină pretențiile aceluia investitor și își va asuma obligațiile legate de investiție, inclusiv plata impozitelor și a taxelor. Primul stat contractant este îndreptățit, în măsura în care dorește, să exercite orice astfel de drept sau pretenție în aceleași limite și supus acelorași restricții ca și predecesorul său în titlu.

ARTICOLUL 10

Reglementarea diferendelor privind investițiile

(1) Orice diferend între un stat contractant și un investitor al celuilalt stat contractant privind o investiție a acestui investitor pe teritoriul primului stat con-

tractant va fi reglementat, pe cât posibil, prin consultări și negocieri între părțile la diferend.

(2) Dacă diferendul nu poate fi rezolvat în conformitate cu prevederile paragrafului (1) în termen de 3 luni de la data cererii pentru reglementare, atunci diferendul va fi supus spre rezolvare conform procedurilor specifice de soluționare a diferendelor asupra cărora un stat contractant și un investitor al celuilalt stat contractant au căzut de acord în prealabil.

(3) Dacă diferendele cu privire la quantumul despăgubirii, potrivit art. 7, și al transferurilor, conform art. 8, nu pot fi soluționate în conformitate cu prevederile paragrafelor (1) și (2), investitorul în cauză poate proceda astfel :

a) el poate supune diferendul spre reglementare tribunalelor locale ; sau

b) el poate supune diferendul Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor relative la Investiții (*centrul*) pentru soluționare prin conciliere sau arbitraj, în conformitate cu procedura prevăzută în Convenția pentru reglementarea diferendelor relative la investiții între state și persoane ale altor state, deschisă spre semnare la Washington la 18 martie 1965 (*convenția*), după epuizarea căilor locale de recurs, care nu trebuie să depășească 6 luni de la data primului act de procedură contencioasă pentru reglementarea diferendului de către tribunalele locale.

(4) Alte diferende decât cele menționate la paragraful (3) pot fi supuse spre soluționare centrului prin acordul părților la diferend, după epuizarea căilor interne de recurs.

(5) În cazul în care convenția nu este aplicabilă, diferendul va fi supus spre rezolvare unui tribunal arbitral ad-hoc. Acest tribunal arbitral va fi constituit astfel :

a) Tribunalul arbitral va fi constituit pentru fiecare caz în parte. Fiecare parte la diferend va desemna un arbitru, iar cei doi arbitri vor numi un președinte care va fi cetățean al unui stat terț, care are relații diplomatice cu cele două state contractante. Arbitrii vor fi desemnați în termen de 2 luni de la primirea cererii pentru arbitrare, iar președintele va fi numit în următoarele 2 luni.

b) Dacă numirile nu au fost făcute în perioadele menționate mai sus, oricare parte la diferend poate invita pe secretarul general al centrului să facă numirile necesare. Dacă secretarul general este împiedicat să exercite această funcție sau dacă este cetățean al unuia dintre statele contractante, vor fi aplicate *mutatis mutandis* procedurile prevăzute la paragraful (4) al art. 11.

c) Tribunalul arbitral își va stabili propria procedură. Deciziile sale vor fi adoptate cu majoritate de voturi. Aceste decizii vor fi definitive și obligatorii. Fiecare stat contractant va asigura recunoașterea și executarea sentinței arbitrale.

d) Fiecare parte la diferend va suporta cheltuielile pentru arbitrul său și ale reprezentanților săi în procedurile arbitrale ; cheltuielile privind președintele și celelalte cheltuieli vor fi suportate în părți egale de către cele două părți la diferend. Tribunalul poate, totuși, în hotărârea sa să decidă o proporție diferită a costurilor care să fie suportată de una dintre părți.

(6) Statul contractant care este parte la un diferend nu va invoca, în apărarea sa, în nici un moment în timpul desfășurării procedurilor menționate la paragrafele (2) și (3) sau în timpul executării hotărârii sau judecății respective :

a) imunitatea sa ;
 b) faptul că investitorul a primit o despăgubire în baza unui contract de asigurare care acoperă în întregime sau parțial pagubele sau pierderile suferite.

(7) Nici unul dintre statele contractante nu va urmări pe căi diplomatice un diferend supus arbitrajului, decât dacă celălalt stat contractant nu a respectat sau nu a acționat în conformitate cu hotărârea tribunalului arbitral.

ARTICOLUL 11

Reglementarea diferendelor dintre statele contractante

(1) Orice diferend între statele contractante referitor la interpretarea sau aplicarea acestui acord se va rezolva, pe cât posibil, prin negocieri între cele două state contractante.

(2) Dacă diferendul nu poate fi soluționat astfel în termen de 6 luni de la începerea negocierilor, el va fi supus, la cererea oricărui stat contractant, unui tribunal arbitral, în conformitate cu prevederile acestui articol.

(3) Tribunalul arbitral va fi constituit în modul următor : în termen de 2 luni de la primirea cererii de arbitraj, fiecare stat contractant va numi câte un membru al tribunalului. Cei doi membri vor alege un cetățean al unui stat terț, care are relații diplomatice cu cele două state contractante și care va acționa ca președinte (denumit în cele ce urmează *președinte*). Președintele va fi numit de statele contractante în termen de 3 luni de la data numirii celorlalți doi membri.

(4) Dacă în perioadele menționate în paragraful (3) oricare dintre arbitri sau președintele nu a fost numit, oricare dintre statele contractante poate adresa o cerere președintelui Curții Internaționale de Justiție pentru a face numirea. Dacă, întâmplător, acesta este cetățean al unuia dintre statele contractante sau este împiedicat dintr-un alt motiv să îndeplinească această funcție, va fi invitat vicepreședintele să facă numirea. Dacă, întâmplător, și vicepreședintele este cetățean al unuia dintre statele contractante sau este împiedicat să exercite această funcție, va fi invitat să facă numirile necesare membrul Curții Internaționale de Justiție care urmează imediat în grad și care nu este cetățean al unuia dintre statele contractante.

(5) Tribunalul arbitral va adopta hotărârea sa pe baza prevederilor acestui acord și ale altor acorduri similare încheiate de statele contractante, precum și după principiile și normele generale ale dreptului internațional. Hotărârea va fi luată cu majoritate de voturi. Această hotărâre va fi definitivă și obligatorie.

(6) Fiecare stat contractant va suporta cheltuielile pentru arbitrul său și pentru reprezentantul său în procedura de arbitraj ; cheltuielile privind președintele și celelalte cheltuieli vor fi suportate în părți egale de către cele două state contractante, cu excepția cazului când tribunalul arbitral decide altfel.

(7) Tribunalul arbitral își va stabili propria procedură.

ARTICOLUL 12

Relațiile dintre guverne

Prevederile acestui acord se vor aplica indiferent de existența relațiilor diplomatice sau consulare dintre statele contractante.

ARTICOLUL 13

Menținerea drepturilor

(1) În situația în care o problemă este guvernată în același timp atât de acest acord, cât și de un alt acord internațional la care sunt părți ambele state contractante sau de principiile generale ale dreptului internațional, nici una dintre prevederile acestui acord nu va împiedica pe unul dintre statele contractante sau pe oricare dintre investitorii săi care dețin investiții pe teritoriul celuilalt stat contractant să folosească regulile care sunt cele mai favorabile pentru cazul lor.

(2) Acest acord nu va înlocui, prejudicia sau deroga într-un alt mod de la :

a) legile și reglementările unui stat contractant ;

b) obligațiile juridice internaționale ;

c) angajamentele asumate de unul dintre statele contractante, inclusiv cele cuprinse într-un acord privind investițiile sau într-o autorizație de investiții, care dau dreptul pentru investițiile sau activitățile asociate ale investitorilor celuilalt stat contractant la un tratament mai favorabil decât cel acordat în situații asemănătoare de către acest acord.

ARTICOLUL 14

Aplicarea

Acest acord se va aplica și investițiilor realizate de investitorii unui stat contractant pe teritoriul celuilalt stat contractant înainte de intrarea în vigoare a acestui acord și acceptate în conformitate cu legislația în materie a fiecărui stat contractant.

ARTICOLUL 15

Intrarea în vigoare

Prezentul acord va fi ratificat în conformitate cu procedura constituțională a fiecărui stat contractant și va intra în vigoare la data schimbului instrumentelor de ratificare.

ARTICOLUL 16

Durata și încetarea

(1) Acest acord va rămâne în vigoare pentru o perioadă de 20 de ani și va continua să fie în vigoare după aceea pentru o perioadă sau perioade similare, cu excepția cazului când, cu un an înainte de expirarea perioadei inițiale sau a unei perioade ulterioare, un stat contractant notifică celuilalt stat contractant intenția sa de a denunța acordul. Notificarea de denunțare își va produce efectele la un an după ce a fost primită de către celălalt stat contractant.

(2) În ceea ce privește investițiile efectuate anterior datei când notificarea de denunțare a acestui acord își produce efectele prevederile acestui acord vor continua să se aplice pe o perioadă de 15 ani de la data încetării acestui acord.

Drept care subsemnații, împuterniciți în mod corespunzător, au semnat acest acord.

Pentru România,
Florian Bercea,
ministrul bugetului

Încheiat în două exemplare la Kuwait în ziua de 7 Thulqida 1411 H, corespunzător cu ziua de 21 mai 1991, în limbile română, arabă și engleză, toate textele fiind egal autentice.

În caz de divergență, textul în limba engleză va fi text de referință.

Pentru Statul Kuwait,
Nasser A. Al-Rowdhan,
ministrul finanțelor

P R O T O C O L

Cu ocazia semnării Acordului dintre România și Statul Kuwait, privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, subsemnații plenipotențieri au convenit, în plus, asupra următoarelor prevederi care trebuie considerate ca făcând parte integrantă din acordul sus-numit :

1. Referitor la articolul 2

a) În cadrul legislațiilor lor naționale, statele contractante vor examina cu bunăvoință cererile de intrare, ședere sau rezidență temporară ale persoanelor unui stat contractant care doresc să intre pe teritoriul celuilalt stat contractant în legătură cu o investiție ; același tratament se va aplica persoanelor angajate ale unui stat contractant care, în legătură cu o investiție, doresc să intre pe teritoriul celuilalt stat contractant și să se stabilească temporar pentru a se angaja acolo. Cererile pentru obținerea permiselor de muncă vor fi, de asemenea, examinate cu bunăvoință.

b) Ori de câte ori urmează să fie transportate mărfuri sau persoane legate de o investiție, nici unul dintre statele contractante nu va exclude și nici nu va împiedica întreprinderile de transporturi ale celuilalt stat contractant și va elibera permisele necesare pentru un astfel de transport. Aceasta va include transportul de :

- (i) bunuri destinate direct pentru o investiție, în sensul acestui acord, sau dobândite pe teritoriul celuilalt stat contractant sau al oricărui stat terț de/sau în numele unei întreprinderi în care sunt investite active în sensul acestui acord ;
- (ii) persoane care călătoresc în legătură cu investiția.

2. Cu privire la articolul 3

a) Cele ce urmează vor fi considerate, în special, drept *tratament mai puțin favorabil* în sensul art. 3 : restrângerea cumpărării produselor intermediare, precum și a materiilor prime sau materialelor auxiliare, a energiei sau a combustibilului ori a mijloacelor de producție sau de prelucrare de orice fel, împiedicarea comercializării produselor în interiorul sau în exteriorul țării, ca și orice alte măsuri cu efecte similare. Măsurile ce trebuie luate pentru motive de securitate și ordine publică, sănătate sau moralitate publică nu vor fi considerate drept *tratament mai puțin favorabil* în sensul art. 3.

b) Dacă un stat contractant acordă în viitor investițiilor celuilalt stat contractant tratamentul național, conform acestui articol, acest stat contractant nu va fi obligat să extindă la acești investitori orice privilegii privind impozitele, exonerarea de impozite sau reducerea de impozite, care se aplică numai investitorilor proprii.

3. Cu privire la articolul 7

Prevederile art. 7 se vor aplica, de asemenea, trecerii în proprietate publică, altor intervenții similare ale statului, preluării și oricărei alte asemenea limitări a dreptului de proprietate prin măsuri suverane cum sunt înghețarea, blocarea activelor sau distrugerea integrală sau parțială a investiției sau alte măsuri similare, care prin consecințele lor ar fi echivalente cu o expropriere sau naționalizare.

4. Cu privire la articolele 5, 7 și 8

a) Termenul *fără întârziere* în sensul art. 5, 7 și 8 se consideră respectat dacă repatrierea sau transferul se efectuează într-o perioadă care este necesară în mod normal pentru îndeplinirea formalităților de transfer. Termenul curge din ziua în care cererea, împreună cu documentele necesare, a fost supusă în mod corespunzător autorităților competente. Această perioadă nu poate însă depăși 2 luni.

b) Veniturile din investiție și, în cazul reinvestirii lor, veniturile rezultate din aceasta se vor bucura de aceleași facilități și protecție ca și investiția inițială.

5. Cu privire la articolul 8

a) Transferurile la care se referă art. 8 al acestui acord se vor efectua din conturile de depuneri în valută ale investitorilor unui stat contractant existente pe teritoriul celuilalt stat contractant.

b) Când un investitor al unui stat contractant nu are suficientă valută pentru transferurile menționate la subparagraful a), guvernul statului gazdă va asigura valuta necesară pentru transfer, cel puțin în unul dintre următoarele cazuri :

- (i) când, în conformitate cu legislația sa, guvernul statului gazdă se angajează să asigure valuta necesară pentru transferul unei anumite cote din venituri, în situația în care investitorului respectiv i s-a permis să obțină venituri în valuta locală ;
- (ii) dacă autoritățile competente ale statului gazdă au cerut investitorului în cauză să vândă produsele sale pe piața internă, în monedă locală ;
- (iii) dacă investitorului în cauză i s-a cerut de către guvernul statului gazdă să participe în

schema de privatizare a persoanelor sale juridice de stat, când se produc venituri numai în valută locală ;

- (iv) dacă guvernul statului gazdă a acordat anterior investitorului în cauză un angajament specific, în conformitate cu paragraful (12) al art. 2, cu privire la transferuri ;
- (v) sumelor provenind din vânzarea sau lichidarea, totală sau parțială, a unei investiții ; și

(vi) despăgubirilor menționate la art. 5 și 7.

Drept care, subsemnații, autorizați în mod corespunzător în acest scop, au semnat acest protocol.

Încheiat în două exemplare la Kuwait în ziua de 7 Thulqida 1411 H, corespunzător zilei de 21 mai 1991, în limbile română, arabă și engleză, toate textele fiind egal autentice.

În caz de divergențe, textul în limba engleză va prevala.

Pentru România,
Florian Bercea,
ministrul bugetului

Pentru Statul Kuwait,
Nasser A. Al-Rowdhan,
ministrul finanțelor

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru ratificarea
Acordului dintre România și Statul Kuwait
privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor,
precum și a protocolului la acest acord,
semnate la Kuwait la 21 mai 1991**

În temeiul art. 77 alin. (1) din Constituția României, promulgăm Legea pentru ratificarea Acordului dintre România și Statul Kuwait privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, precum și a protocolului la acest acord, semnate la Kuwait la 21 mai 1991, și dispunem publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 22 decembrie 1993.
Nr. 223.

EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, calea 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5,
cont 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București,
str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 6.11.77.02.
Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 6.68.55.58.